Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (четвърти състав)

6 септември 2013 година*

„Вътрешен пазар на природен газ — Директива 2003/55/ЕО — Задължение на предприятията за природен газ да организират система за договорен достъп на трети лица до съоръженията за съхранение на природен газ — Решение на чешките органи за предоставяне на жалбоподателя на временно освобождаване от задължението за бъдещото му подземно съоръжение за съхранение на природен газ в Дамборице — Решение на Комисията, с което разпорежда на Чешката република да оттегли решението за освобождаване — Действие на Директива 2003/55 във времето“

По дело T-465/11

Globula a.s., установено в Hodonín (Чешка република), за което се явяват M. Petite, D. Paemen, A. Tomtsis, D. Koláček и P. Zákoucký, avocats,

жалбоподател,

подпомагано от

Чешка република, за която се явяват г-н M. Smolek, г-жа J. Očková и г-н T. Müller, в качеството на представители,

встъпила страна,

срещу

Европейска комисия, за която се явяват г-жа O. Beynet и г-н T. Scharf, в качеството на представители,

ответник,

с предмет искане за отмяна на Решение C (2011) 4509 на Комисията от 27 юни 2011 г. относно освобождаване за подземно газохранилище в Дамборице от правилата на вътрешния пазар относно достъпа на трети лица,

ОБЩИЯТ СЪД (четвърти състав),

състоящ се от: г-жа I. Pelikánová (докладчик), председател, г-жа K. Jürimäe и г-н M. van der Woude, съдии,

секретар: г-жа S. Spyropoulos, администратор,

* Език на производството: английски.

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 23 април 2013 г.,

постанови настоящото

Решение

Обстоятелства, предхождащи спора

1 На 14 април 2009 г. жалбоподателят, Globula a.s., подава молба в чешкото министерство на индустрията и търговията (наричано по-нататък „министерството“), за да получи разрешение за строеж на подземно съоръжение за съхранение на природен газ (газохранилище) (наричано по-нататък „съоръжение ПГХ“) в Дамборице (Чешката република). Във връзка с това той иска временно освобождаване от задължението за осигуряване на договорен достъп на третите страни до тази инсталация за целия нов капацитет на съоръжението ПГХ.

2 На 26 октомври 2010 г. министерството разрешава строителството на съоръжението ПГХ и предоставя на жалбоподателя временно освобождаване от задължението за осигуряване на договорен достъп на третите страни за 90 % от капацитета на съоръжението ПГХ за срок от 15 години, считано от реалната дата на разрешението за експлоатация.

3 С писмо на министерството от 11 февруари 2011 г., получено в Европейската комисия на 18 февруари 2011 г., Комисията е уведомена за решението от 26 октомври 2010 г.

4 С писмо от 15 април 2011 г. Комисията иска от министерството допълнителна информация, като посочва, че ако трябва да го помоли да поправи или оттегли решението от 26 октомври 2010 г., ще направи това преди 18 юни 2011 г. Министерството отговаря на 29 април 2011 г., в определения от Комисията срок.

5 С писмо от 13 май 2011 г. Комисията иска за втори път от министерството допълнителна информация, като отново посочва, че ако трябва да поиска от него да измени или отмени съобщеното решение, ще направи това преди 18 юни 2011 г. Министерството отговаря на 20 май 2011 г., в определения от Комисията срок.

6 С писмо от 23 юни 2011 г., подписано от члена на Комисията, отговарящ за енергетиката, Комисията уведомява министерството, че ще вземе официално решение преди 29 юни 2011 г.

7 На 27 юни 2011 г. Комисията приема Решение C (2011) 4509 относно освобождаване за подземно газохранилище в Дамборице от правилата на вътрешния пазар относно достъпа на трети лица (наричано по-нататък „обжалваното решение“), с което задължава Чешката република да оттегли решението от 26 октомври 2010 г. Обжалваното решение е съобщено на Чешката република на 28 юни 2011 г.

Производство и искания на страните

8 На 26 август 2011 г. жалбоподателят подава настоящата жалба в секретариата на Общия съд.

9 С молба, подадена в секретариата на Общия съд на 1 декември 2011 г., Чешката република иска да встъпи в настоящото производство в подкрепа на исканията на жалбоподателя. С Определение от 11 януари 2012 г. председателят на четвърти състав на Общия съд допуска това встъпване. В определения срок встъпилата страна представя писменото си становище, а другите страни — своите становища във връзка с него.

10 Въз основа на доклад на съдията докладчик Общият съд (четвърти състав) решава да започне устната фаза на производството.

11 Устните състезания между страните се провеждат в съдебното заседание на 23 април 2013 г.; тогава са изслушани и техните отговори на въпросите, поставени устно от Общия съд.

12 Жалбоподателят, подкрепян от Чешката република, иска Общият съд:

— да отмени обжалваното решение,

— да осъди Европейската комисия да заплати съдебните разноски.

13 Комисията иска Общият съд

— да отхвърли жалбата,

— да осъди жалбоподателя да заплати съдебните разноски.

От правна страна

14 В подкрепа на исканията си за отмяна на обжалваното решение жалбоподателят изтъква три основания. Първото е изведено от допуснати грешки при определяне на приложимото право, второто — от нарушение на принципа на оправданите правни очаквания, а третото — от явна грешка при преценката на фактите.

15 Първото повдигнато от жалбоподателя основание има две части, изведени от грешки при определяне на приложимото право, съответно процесуално и материално.

16 Жалбоподателят, подкрепян от Чешката република, по същество изтъква, че Комисията трябвало да приложи процедурата и критериите по същество, предвидени в член 22 от Директива 2003/55/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2003 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и отменяне на Директива 98/30/ЕО (ОВ L 176, стр. 57; Специално издание на български език, 2007 г., глава 12, том 2, стр. 80, наричана по-нататък „Втора газова директива“), а не тези, които са предвидени в член 36 от Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55 (ОВ L 211, стр. 94, наричана по-нататък „Трета газова директива“). Наистина, решението от 26 октомври 2010 г. било съобщено на Комисията на 18 февруари 2011 г., докато Трета газова директива заменила Втора газова директива, считано едва от 3 март 2011 г.

17 Комисията оспорва както допустимостта, така и основателността на тези доводи.

По допустимостта на първото основание

18 Комисията оспорва допустимостта на първото основание. Според нея, ако се предположи, че е трябвало да приложи процедурата по член 22 от Втора газова директива, тогава тя щяла да изпрати на Чешката република неформална молба да поправи или оттегли решението от 26 октомври 2010 г., която не би подлежала на обжалване. При това положение жалбоподателят не би могъл да има полза от настоящата жалба във връзка с това и следователно нямал правен интерес да обжалва. Във всеки случай, обратно на становището на жалбоподателя, при евентуална отмяна на обжалваното решение от Общия съд, при решение в този смисъл, тя могла да приеме ново решение на основание на Втора газова директива.

19 Жалбоподателят оспорва тези доводи.

20 Във връзка с това следва да се отбележи, че наистина, за разлика от предвидената в член 36 от Трета газова директива процедура, която позволява на Комисията веднага да изпрати на съответната държава членка задължителното решение, предвидената в член 22 от Втора газова директива процедура я задължава първо да изпрати на държавата членка молба да поправи или оттегли решението си за предоставяне на освобождаване от спазването на разпоредбите на посочената директива, като тази молба няма задължителен характер и не подлежи на обжалване.

21 Целта, която жалбоподателят иска да постигне с частта от първото основание относно приложимата процедура, обаче не е да бъде адресат на необжалваем акт, вместо на акт, който подлежи на обжалване, а да бъде отменено едно задължително, според него незаконосъобразно, решение, което очевидно би било от полза за него.

22 Следва обаче да се отхвърли доводът на Комисията, че тя би могла, ако бъде постановено решение в такъв смисъл, след евентуална отмяна на обжалваното решение от Общия съд, да приеме ново решение на основание на Втора газова директива. От една страна, наистина следва да се отбележи, че при прилагане на Втора газова директива, както беше изложено в точка 20 по-горе, задължителното решение предполага преди това да е изпратена незадължителна молба до съответната държава членка. Тъй като такава незадължителна молба може да доведе до преговори между съответната държава членка и Комисията във връзка с нейното съдържание, на този етап не е сигурно, че Комисията накрая би приела задължително решение, нито какво би било неговото съдържание. От друга страна, жалбоподателят изтъква също, че тъй като предвиденият в член 22, параграф 4 от Втора газова директива срок е изтекъл на 18 май 2011 г., Комисията вече не би могла да оспорва решението от 26 октомври 2010 г.

23 Ето защо и без на този етап да се предрешава въпросът за основателността на повдигнатите от жалбоподателя основания, той има правен интерес по отношение на първото основание, поради което повдигнатото от Комисията възражение за липса на процесуална предпоставка трябва да се отхвърли.

По основателността на първото основание

24 Следва да се припомни постоянната съдебна практика, съгласно която се счита, че обикновено процесуалните норми са приложими към всички съдебни спорове, висящи към момента на тяхното влизане в сила, за разлика от материалноправните норми, които обикновено се тълкуват в смисъл, че не се прилагат към положения, съществуващи преди влизането им в сила (Решение на Съда от 6 юли 1993 г. по дело CT Control (Rotterdam) и JCT Benelux/Комисия, C-121/91 и C-122/91, Recueil, стр. I-3873, точка 22, Решение на Съда от 14 ноември 2002 г. по дело Ilumitrónica, C-251/00, Recueil, стр. I-10433, точка 29 и Решение на Общия съд от 12 септември 2007 г. по дело González y Díez/Комисия, T-25/04, Сборник, стр. II-3121, точка 58).

25 Все пак изключение от този принцип се приема, при положение че в законодателството има както процесуални, така и материалноправни норми, които образуват едно неразделно цяло, чиито отделни разпоредби не могат да се разглеждат поотделно от гледна точка на действието им във времето. При такива обстоятелства по отношение на разглежданата съвкупност от разпоредби не може да се приеме, че има обратно действие, освен ако няма достатъчно ясни указания, които да водят до това заключение (вж. в този смисъл Решение на Съда от 12 ноември 1981 г. по дело Meridionale Industria Salumi и др., 212/80-217/80, Recueil, стр. 2735, точки 11 и 12).

26 В настоящия случай по силата на член 53 от Трета газова директива тя заменя Втора газова директива, считано от 3 март 2011 г., и от тази дата позоваванията на Втора газова директива се тълкуват като позовавания на Трета газова директива в съответствие с таблицата на съответствието в приложение II към последната. Съгласно тази таблица член 36 от Трета газова директива отговаря на член 22 от Втора газова директива.

27 Във връзка с това следва да се подчертае, че както в член 22 от Втора газова директива, така и в член 36 от Трета газова директива има материалноправни и процесуални норми и че по-конкретно нормите относно приемането от националните органи на решение за освобождаване са претърпели съществени изменения.

28 Така, на първо място, когато става въпрос за последните посочени норми, първо, когато съответната инфраструктура е разположена на територията на няколко държави членки, член 36, параграфи 4 и 5 от Трета газова директива възлагат някои правомощия на Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACPE), създадена въз основа на Регламент (ЕО) № 713/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година за създаване на Агенция за сътрудничество между регулаторите на енергия (ОВ L 211, стр. 1). По-конкретно, ако националните органи не могат да постигнат съгласие, ACPE може да вземе решение вместо тях.

29 Второ, член 36, параграф 6, трета алинея от Трета газова директива въвежда задължение за националния орган, преди да вземе решение за освобождаване, да вземе решение за правилата и механизмите за управление и разпределяне на капацитета на съответната инфраструктура, да задължи операторите на тази инфраструктура да поканят всички нейни потенциални ползватели да заявят интерес при договарянето на капацитет (пазарен тест) и да изисква управлението на новосъздадения капацитет да отговаря на определени критерии.

30 На второ място, когато става въпрос за процедурата на равнище на Европейския съюз, основните изменения се отнасят, първо, до факта, че Комисията вече не е длъжна първо да покани съответната държава членка да оттегли или поправи решението си, а вече може направо да приеме задължително решение. Второ, по отношение на задължителното решение на Комисията вече не се прилага процедурата на „комитология“. Трето, сроковете, в които Комисията може да действа, са изменени. Докато по силата на Втора газова директива, когато Комисията иска допълнителна информация, двумесечният срок може да бъде удължен с допълнителен срок от един месец, съгласно Трета газова директива този допълнителен срок може да се удължи с още два месеца, и то считано от получаването на допълнителната информация.

31 Във връзка с това следва да се отбележи, че когато става въпрос за действието във времето на въведените с член 36 от Трета газова директива процедурни изменения, те не могат да се разглеждат изолирано от измененията по същество.

32 Първо, в този член е уредена една-единствена процедура за освобождаване, независимо че част от нея се провежда на национално равнище, а друга — на равнище на Съюза. При това положение измененията, които се отразяват на националната фаза от процедурата, не могат да се преценяват отделно от тези, които се отразяват на фазата на равнище на Съюза.

33 Второ, измененията, направени по отношение на разпределянето на правомощията за взимане на решение между различните участници в процедурата, са значителни по мащаби, и по-конкретно могат да се отразят на крайния резултат от процедурата.

34 Във връзка с това, от една страна, следва да се подчертае ролята, която вече е отредена на ACPE, като нов участник в процедурата, която трябва да спазват националните органи. В случай на трайна невъзможност за постигане на съгласие между националните органи относно самата целесъобразност на предоставянето на освобождаване или относно критериите, от които се

ръководи управлението на новосъздадените капацитети, единственото решение, което ACPE трябва да вземе според нормите на Трета газова директива, може да се различава съществено от индивидуалните решения, които биха взели според нормите на Втора газова директива съответните национални органи. Трябва освен това да се подчертае важната роля на ACPE като консултант на тези органи. Независимо че предмет на настоящото дело не е инфраструктура, разположена на територията на няколко държави членки, това характерно за настоящото дело обстоятелство не би могло да се отрази на прегледа на възможността процедурните норми и материалните норми да се отделят, която не зависи от отделен конкретен случай.

35 От друга страна, що се отнася до процедурата, която трябва да следва Комисията, нейните правомощия са значително увеличени с новата редакция на член 36, параграфи 8 и 9 от Трета газова директива. Наистина, както беше изложено в точка 20 по-горе, Комисията вече може направо да изпрати задължително решение на съответната държава членка, без да трябва преди това да ѝ изпраща незадължително искане и без да трябва да използва процедурата на „комитология“. Както беше посочено в точка 22 по-горе, фактът, че по този начин от процедурата е премахната евентуална фаза на преговори, може да се отрази на съдържанието на окончателното решение на Комисията.

36 С оглед на всичко изложено по-горе следва, че въведените с член 36 от Трета газова директива изменения от процесуално и материалноправно естество образуват едно неразделно цяло, поради което, в съответствие с цитираната в точка 25 по-горе съдебна практика, обратно действие може да бъде придадено на всички тези разпоредби само ако има достатъчно ясни указания, които водят до това заключение.

37 В случая обаче няма такива указания. По-конкретно, независимо че датата, от която трябва да се прилагат съдържащите се в Трета газова директива норми, е точно посочена в членове 53 и 54 от нея, във връзка с вече висящите към момента на нейното влизане в сила процедури, в Директивата няма норми, които да могат да обосноват отклонение от принципа, развит в цитираната в точка 25 по-горе съдебна практика.

38 Следователно, обратно на становището на Комисията, в настоящия случай са приложими нормите на Втора газова директива, по отношение както на същността на спора, така и на процедурата.

39 При това положение следва първото основание на жалбоподателя да се уважи и да се отмени обжалваното решение, без да се разглеждат другите повдигнати от жалбоподателя основания.

По съдебните разноски

40 По смисъла на член 87, параграф 2 от Процедурния правилник на Общия съд загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. Тъй като е загубила делото, Комисията следва да бъде осъдена да заплати, наред с направените от нея съдебни разноски, и тези на ищеца в съответствие с искането му.

41 Съгласно член 87, параграф 4, първа алинея от Процедурния правилник държавите членки, които са встъпили в производството, понасят направените от тях съдебни разноски. Чешката република понася направените от нея съдебни разноски.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (четвърти състав)

реши:

1) Отменя Решение C (2011) 4509 на Комисията от 27 юни 2011 г. относно освобождаване за подземно газохранилище в Дамборице от правилата на вътрешния пазар относно достъпа на трети лица.

2) Осъжда Европейската комисия да заплати съдебните разноски на Globula a.s. и да понесе собствените си съдебни разноски.

3) Чешката република понася направените от нея съдебни разноски.

Pelikánová Jürimäe van der Woude

Обявено в открито съдебно заседание в Люксембург на 6 септември 2013 година.

Подписи